

Szerb Köztársaság

OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYÜGYI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

FELADATOK AZ ÁLTALÁNOS OKTATÁS ÉS NEVELÉS ZÁRÓVIZSGÁJÁRA

a 2010/2011-es tanévben

1. TESZT

MAGYAR NYELV

UTASÍTÁSOK A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

A záróvizsgára készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, ezek megoldására 120 perc áll rendelkezésedre. Előbb olvasd el figyelmesen a megoldásra váró feladatot, majd gondolkodj el rajta! Először azokra a kérdésekre felelj, amelyek számodra könnyebbnek tűnnek, később a nehezebb feladatok megoldására is rátérhetsz.

Összpontosíts a feladatok szövegére, hiszen a szöveg a válaszadás módjára is utal. Az elvárások a következők: be kell karikáznod a helyes válasz előtti betűt, össze kell kötnöd a részmozzanokat, be kell írnod valamit a megfelelő helyre stb.

A feladatok megoldásakor mindig teljes megnevezésre törekedj, a rövidítések használata nem engedélyezett (pl. ki kell írnod, hogy helyhatározó, nem fogadható el a hH mint megoldás).

A feladat jobb oldalán található négyzetet hagyd üresen, javításkor ugyanis ide írják be a pontszámot.

Erre a lapra és a teszt utolsó lapjára ne írd semmit!

A végső válaszokat **golyóstollal** kell beírnod. Munkád során azonban grafitceruzát és törölógumit is használhatsz. A feladatokat először ceruzával oldd meg, mert így esélyt adsz önmagadnak az időben észrevett hibák javítására. A ceruzával beírt és golyóstollal áthúzott, korrigált megoldásokat nem fogadjuk el.

Ha a megadott időpontnál előbb végzel munkáddal, add át a tesztlapot az ügyeletes tanárnak, és csendben hagyd el a tantermet!

Sikeres záróvizsgát kívánunk!

1. Keresd ki, és húzd alá, hogyan emlegetik a szövegben Tinódi Lantos Sebestyént (pl. híres poéta)!

Aztán a helyi lapban egy névtelenségbe burkolódzó olvasó megpendítette Tinódi Lantos Sebestyén nevét, s egy füst alatt azt is közölte, ha eljön az ideje, kész esküvel is megerősíteni, hogy a híres poéta többször is megfordult New Hontban, mi több, annyira megkedvelte a várost és a várost övező kies tájat, hogy elhatározta, letelepedik itt. A balsors azonban, mint annyiszor, ezúttal is közbeszólt. A híres dalnok éppen hazafelé tartott, amikor a közeli Csábrág váránál a lova megriadt valamitől, s úgy levetette a poétát, mint egy krumplis zsákot. Sebestyénnek nem esett nagyobb baja, csak az egyik bokáját ficamította ki. Csábrág várába vitték (az volt közelebb), és ott gyógykezelték. Ezért a már akkor is híres költő, hálából, Csábrág várának dicsőségét énekelte meg New Hont vára helyett...

(Grendel Lajos: *Nálunk, New Hontban*)

2. Olvasd el az alábbi szöveget, és keretezd be a helyes válasz előtti betűt!

Hova tűnt a városháza keresztje?

A szerda délutáni viharos szél felszaggatta a zentai városháza bádogtetejének egy részét, és a tornyán lévő kereszt is eltűnt. Az önkormányzatnál utánanéztünk, hogy mi történt a kereszttel, de a kérdésünkre nem tudtak válaszolni. Megkérdeztük a község polgármesterét is, aki éppen hivatali úton volt, ő kérdésünkre elmondta, nem értesült a kereszt eltűnéséről. Ekkor tudtuk meg tőle egyébként azt is, hogy a megsérült tetőrészt ideiglenesen nejlonnal burkolták be, a napokban pedig mindenképpen kijavítják a szél okozta kárt. Egy-két óra múlva egy újabb telefonálás során kiderült, hogy minden jel szerint a keresztet is az erős szél döntötte le, megtalálták a városháza udvarában, és hamarosan visszahelyezik az épület tornyának legtetejére.

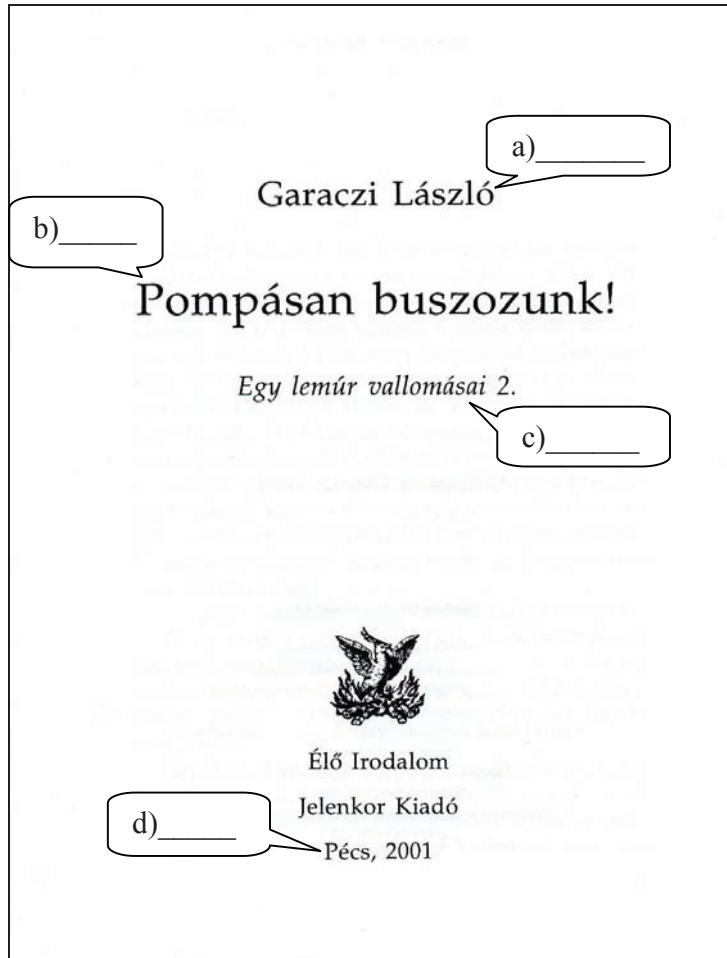
(*Magyar Szó*)

A szöveg alapján állapítsd meg az események időrendjét! Írd a vonalra a helyes sorrendet!

- a) A keresztet megtalálták a városháza udvarában.
- b) A viharban eltűnt a városháza keresztje.
- c) Nagy vihar tombolt Zentán.
- d) A keresztet hamarosan visszahelyezik az épület tornyára.

_____

3. Írd be a buborékokba, hogyan nevezzük a címloldal megjelölt elemeit!

4. Olvasd el az alábbi szöveget, és emeld ki a szöveg után található irodalmi alapfogalmak közül azokat, amelyek a drámához kapcsolódnak!

A dráma (görög drán ‘cselekedni’ szóból) a harmadik irodalmi műnem, amely főként színházi előadásra készül. Tartalmi-tematikai tekintetben sok rokonságot mutat az epika műnemével, mivel alkotásainak tárgyát az epikához hasonlóan kizárólag vagy igen nagy túlsúllyal a külső valóság köréből meríti, és a hőseinek töprengéseit érzékeltető belső monológok is a külső valóság eseményeit megjelenítő szövegek közé illeszkednek.

Formai tekintetben viszont lényegesen elüt az epikától, amennyiben a drámai műnem alapvető jellemzője a dialogikus forma. Az ábrázolt események itt mindenekelőtt a szereplők párbeszédeiből bontakoznak ki előttünk.

A drámai szerkezetek alapeleme a jelenet, a cselekmény azon egysége, amely ugyanazon a színhelyen, azonos szereplőkkel játszódik le. A színnek nevezett egységekben csak a helyszín változatlan, a szereplők változhatnak, s ha változnak, a szín több jelenetből áll. A felvonás a terjedelmesebb drámai művek cselekményének egy-egy önmagában zárt szakasza.

Az európai dráma a Dionüszosz-kultusz kórusainak énekelt-táncolt produkcióiból alakult ki. Theszpisz léptette ki az első „színészt” a kórusból, Aiszkhülosz már két, Szophoklész pedig már három szereplővel dolgozott. Eredetileg a műveket drámai versenyeken adták elő, ahol a tragédiáírók rendszerint tetralógiával, vagyis három tragédiával és egy hozzájuk kapcsolódó szatírlátékkal, a komédiaköltők pedig egyes darabokkal pályáztak.

elbeszélő, fejezet, felvonás, epigramma, versfüzér, monológ, beszély, dialógus, tragédia, karcolat

- a) _____
 b) _____
 c) _____
 d) _____

5. Két költő néhány életrajzi adatát olvashatod az alábbi szövegben. Hasonlítsd össze a két életrajzt, majd felelj a kérdésre!

Radnóti Miklós születésekor veszítette el édesanyját és ikertestvérét. 1930-ban megjelent első verseskötete, a *Pogány köszöntő*, majd a szegedi egyetemen magyar–francia szakra iratkozott, bölcsészdoktori címet szerzett. 1934-ben házasságot kötött Gyarmati Fannival, ám 1940-től többször behívták munkaszolgálatra, végül a Bor melletti lágerbe került. József Attila a szegedi egyetem magyar–francia szakos hallgatója volt, de 1925-ben *Tiszta szívvel* című verse miatt professzora, Horger Antal megfenyegette. 1936-ban a *Szép Szó* szerkesztője lett. Balatonszárszón halt meg, halálának körülményeivel a kutatók még mindig foglalkoznak.

Miben egyezik meg a két költő életrajza? Írd a vonalra!

_____

6. Bizonyára számodra is furcsának tűnnek az alábbi mondatok. Keresd meg a hibákat, majd írd le a kijavított mondatokat!

a) Úgy elkéstem, hogy már futólag se fogok időben odaérni.

_____

b) Most jelenleg nem érek rá.

_____

c) Sanyi a kutyájával jött az állomásra. Amikor észrevett bennünket, elkezdett ugatni.

_____

7. 1. Nem vagy biztos a Duna-part / Duna part / Dunapart/ duna-part írásmódjában.

a) Melyik kézikönyvben nézheted meg, hogyan írják helyesen? Írd a vonalra a címét!

_____

b) Melyik megoldás helyes a fentiek közül? Írd a vonalra!

_____

8. Az alábbi levelet egy negyedikes diák írta szüleinek. Húzd alá azokat a szavakat, amelyekben helyesírási hibát találsz! Írd le a helyes változatokat a vonalra!

Kedves Anya és Apa!

El ne felejcsétek, hogy 2 hónap és 13 nap múlva születnapom lesz. Egy csomó játékot akarok kapni. És a pénz is mindig jóljön.

Peti

Ui. A pulóver, a zokni és a könyv NEM ajándék.

_____

9. Melyik tulajdonnév írásmódja hibás? Karikázd be a megfelelő betűt!

- a) Duna Menti Erőmű Rt.
b) Duna Tisza csatorna
c) Duna-part
d) Duna melléki

10. Írd le helyesen az alábbi szavakat!

adyendreáltalánosiskola, mándyiván, egricsillagok, délszerbiai, beszerettékvolnahívni, bodrikutyám

_____
_____

11. Olvasd el figyelmesen a mondatot, majd állapítsd meg a kiemelt szavak szófaját!

Szereti a szeretetet, mint minden élőlény. (Kosztolányi Dezső: *Pista*)

a) Szereti: _____

b) Szeretetet: _____

12. Az alábbi sorok rokon értelmű szavakat tartalmaznak. Mindegyik sorban található egy kakukktojás. Keresd meg a nem odaillő szót, majd húzd alá!

a) örül, örvendezik, borzad, repes, vigad, ujjong

b) fösvény, szűkmarkú, zsugori, anyagias, krajcároskodó, lusta

- 13.** Hányféle magyar nyelvet beszélünk? Olvasd el az alábbi szöveget, és írd be az üresen hagyott helyekre a nyelvváltozatok pontos megnevezését!

Az elmúlt évszázadok során sok híres magyar író, költő foglalkozott nyelvünk ápolásával. Sokat tettek azért, hogy kialakuljon egy olyan egységes magyar nyelvváltozat, amely lehetővé tette, hogy különféle életkorú, foglalkozású, más-más tájakon élő emberek ki tudják cserélni gondolataikat. Nekik köszönhetően alakult ki az egységes magyar nyelv, illetve a _____, mely beszélt és írott változatban él a nyelvhasználatban, ennek választékos formáját _____ nyelvnek nevezzük. Ha összehasonlítjuk a különféle vidékeken élő emberek beszédét, azt tapasztaljuk, hogy másképpen nevezik ugyanazt a dolgot (pl. krumpli, pityóka), gyakran különbségek vannak a kiejtésben is. Ezeket a területi nyelvváltozatokat _____ nevezzük.

- 14.** Olvasd el figyelmesen a szöveget! Írd a táblázat megfelelő helyére a kiemelt szavakat!

A tiszavirág valójában igen kevés ideig él, mindössze néhány órát. A fejlődése **azonban** hosszú ideig tart. A kifejlett állat vízbe **bocsátja** petéit. A peték ragadós **burokkal** tapadnak az iszaphoz vagy a kövekhez.

összeolvadás	
részleges hasonulás	
írásban jelölt teljes hasonulás	

- 15.** Melyik szófaj nem illik a sorba? Írd a vonalra a sorba nem illő szót és szófaját!

- a) mond, mondván, mordul, mos _____
- b) áfonya, alma, ananász, analizál _____
- c) csillagos, csillagzat, csillám, csillár _____
- d) nyájas, nyelvi, nyers, nyes _____

16. Olvasd el a versrészletet, és egészítsd ki a lenti szöveget!

Petőfi Sándor: Szeptember végén
(részlet)

Még nyílnak a völgyben a kerti virágok,
Még zöldel a nyárfa az ablak előtt,
De látod amottan a téli világot?
Már hó takarja el a bérci tetőt.
Még ifju szivemben a lángsugarú nyár
S még benne virít az egész kikelet,
De íme sötét hajam őszbe vegyül már,
A tél dere már megüté fejemet.

Olvasd el figyelmesen Kosztolányi Dezső műelemzését, majd írd be az üresen hagyott helyre, melyik költői alakzatra gondolt!

„Haladjunk rendre. Az első szak kezdő négy sorában kemény, határozott kijelentéseket hallunk a virágzó völgyről és a hókoszorús bércéről. Az 1. és 2., a 3. és 4. sor párhuzamosan fest egy _____ . Ezt az _____ festi az 1. és 3. sor különben szokott-kopott ríme is, mely azonban helyzeténél fogva súlyossá és jellemzővé válik: *virágok és téli világ*. Ösztönösen, a művészi érzékünkkel sejtjük, hogy a *virágok* voltaképpen az élet, s a *téli tájkép* voltaképpen a halál.”

17.

1. Húzd alá Lázár Ervin *A legkisebb boszorkány* című szövegében a boszorkány lakhelyére vonatkozó szavakat (jelzős szerkezetet)!

A legkisebb boszorkány

Ott állt a vén boszorkány a világvégi háza előtt, a tornácnak támasztva egy elhasznált villám, cipője mellett egy elrongyolódott égiháború, cakkos szegélyű, csak azért nem dobta a szemétdombra, mert fősvény volt az istenadta, hátha jó lesz még valamire.

Most éppen kiabált.

– Rilla! Marilla! Amarilla!

A lányait hívta. A fekete, tenyeres-talpas Rillát, a szőke nádszál Marillát, és a vörös, szeplős kis vakarcsot, Amarillát.

– Hé, kezdődik a tanítás.

Mert egy valamirevaló boszorkánytanoncnak ugyanúgy végig kell járnia az iskolát, mint a magunkfajta embergyereknek az általánost meg a gimnáziumot. Csak azután jöhet az érettségi. Hogy az embergyerek mit tud érettségi után, arról fogalmam sincs, de az biztos, hogy az érettségizett boszorkány már tudja a helyes testtartást a seprűn, s ha összeszedi magát, búvöl, bájol és igéz.

Futott a három lány.

– Milyen óra lesz az első? – tudakolta Amarilla.

Marilla rádörrent:

– Tessék megtanulni az órarendet!

– Gyerünk gyorsan – figyelmeztette őket Rilla. – Anya-Banya ma nagyon türelmetlen. És ha nem tudnád, az első óra igézés lesz.

Marilla pergő nyelvvel folytatta:

– A második rontás, a harmadik átváltozás, a negyedik... Hopp, mi is a negyedik?

– A negyedik gyakorlati. Helyes tartás a seprűn.

2. Melyik nem illik a sorba? Találd meg a kakukktojást!

- a) az elbeszélő
- b) Rilla
- c) Amarilla
- d) Marilla

18. Olvasd el a következő szöveget, és oldd meg a feladatot!

*Rózsa Sándor Bársony lovát nyergeli,
Harminchárom lovas zsandár keresi;
Rózsa Sándor se veszi ezt tréfára,
Felugrik a Bársony nevű lovára.*

*– Korcsmárosné, adjon isten jó napot!
Nem jártak itt magyar lovas zsandárok?
– Nem jártak itt magyar lovas zsandárok,
Most mentek el a szegedi betyárok.*

*– Korcsmárosné, töltsön bort a kupába,
Szolgálóját küldje ki istrázsára!
Szolgálója fut be egyszer nagy ijedve:
– Kilenc zsandár jő fel ezen sietve! –*

*Rózsa Sándor se veszi ezt tréfára,
Kiugrik a kamarici pusztába;
Lova lába megbotlik egy gödörbe,
Ott fogták el Rózsa Sándort fektébe.*

*– Azon kérem zsandárkáplár uramat:
Szabadítsa bár a jobbik karomat! –
De a káplár nem hallgatott szavára,
Mind a kilenc belelőtt a karjába.*

*Rózsa Sándort viszik, viszik felfelé,
Kamarica gyászos kapuja felé.
Város, város, sárga város, de sárga!
Abba vagyon Rózsa Sándor bezárva.*

Állapítsd meg, mi a műfaja a fenti szövegnek! Keretezd be a helyes választ!

- a) elbeszélő költemény
- b) műballada
- c) népballada
- d) hősi ének

19. Olvasd el a szöveget, és állapítsd meg, melyik utal Tamási Áron *Ábel a rengetegben* című regényének cselekményére, és melyik értelmezi a szöveget! Írd be a számot a megfelelő helyre!

1. Szakállas Ábelt, egy tizenöt éves székely fiút édesapja elszegődtetni erdőpásztornak a Hargitára. Az a feladata, hogy őrizze a kivágott fát, és ha vásárlók jönnek, számla ellenében adja el nekik. A fiú talált kutyájával, két tyúkkal, egy kecskével és egy macskával tölti napjait. Egyik erdei sétája alkalmával puskákat és nagy vaskörtéket talál. Az egyik vaskörte alá tüzet rak, majd nemsokára hatalmas robbanást hall. Visszatérve a helyszínre nagy pusztítást lát. De nem bánkódik, hanem örül, mert a viharban kidőlt fákat eladhatja, és a pénzt megtarthatja.
2. A regény Ábel sorsát kíséri végig, s így fejlődésregény, ugyanakkor pikareszk is. Ábel napjait az elemi létküzdelem, a megmaradásért való harc mozgatja, de az elemi kalandvágy is munkál benne. Csavaros észjárású ember, s ez a legfőbb fegyvere a kiszolgáltatottságban. Egyszerre hat rá a tisztességes munka morálja és az ügyeskedése, s egyszerre kamasz és felnőtt ember.

A regény cselekményét a(z) ____ számú részlet ismerteti, a(z) ____ számú részlet pedig a szöveget értelmezi.

20. Olvasd el figyelmesen a szöveget, és összpontosíts az elbeszélői szerepre!

Valamely elbeszélő mindig fölvesz magára egy szerepet. Kosztolányi Esti Kornélja a fölvetten megkettőzésére vezethető vissza. A nyitó fejezet végeredményben nagy múltú megszokást idéz föl és fordít ki: a történet(ek) szerzője azt a látszatot kelti, hogy nem ő az elbeszélő. Az Első fejezet egyfelől keret, másrészt a kitalálás (fikció) része, amennyiben azt igyekszik elhitetni az olvasóval, hogy a könyv két szerző alkotása.

(Szegedy-Maszák Mihály nyomán)

Az idézett irodalomtörténész szerint milyen hagyományos elbeszélői szereppel találkozunk az olvasó Kosztolányi Dezső Esti Kornél-novelláiban? Karikázd be a helyes válasz előtti betűt!

- a) a mindentudó elbeszélői szereppel
- b) az egyszerű krónikáséval
- c) a fölvetten megkettőzésével
- d) személytelen „elbeszélői modorral”

A teszt eredménye magyar nyelvből

Megjegyzés: A tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!
Az oldalt a kinevezett bizottság tölti ki.

Összpontszám:

		,	
--	--	---	--

Bizottság:

- _____
- _____
- _____
- _____

Az egyes feladatok pontszáma:

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Azonossági szám (A tanuló kódja)	
Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	